

Huvudman

Hudiksvalls kommun
kommun@hudiksvall.se

Ärendet

Tematisk tillsyn om betygssättning genom provning efter lovskola i årskurs 9 vid grundskolan Läroverket i Hudiksvalls kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hudiksvalls kommun att senast den **12 december 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende provning och betygssättning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Hudiksvalls kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Hudiksvalls kommun ska vidta följande åtgärder

Betygskatalog och slutbetyg

1. Se till att alla beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål. (6 kap. 10 § skolförordningen och Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123))
2. Se till att beslut om betyg dokumenteras i betygskatalogen för den skolenhet där lovskolan bedrivs. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka

åtgärder som har vidtagits för detta ändamål.. (6 kap. 10 § skolförordningen och Prop. 2016/17:156)

3. Se till att nya slutbetyg som utfärdas efter lovskola sätts först efter att en provning genomförts och att slutbetyget anger den skola där lovskolan bedrivs som skolenhet. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål. (6 kap. 21 § skolförordningen och 5 § Skolverkets föreskrifter om utformningen av betyg efter provning i grundskolan och specialskolan (SKOLFS 2016:16))

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser provning samt betygssättning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:4821) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har genomfört en tillsyn av grundskolan Läroverket i Hudiksvalls kommun inom ramen för en tematisk tillsyn om betygssättning genom provning efter lovskola.

Syftet med tillsynen är att Skolinspektionen ska granska huruvida regleringen kring provning efter lovskolan i årskurs 9 efterlevs. I tillsynen ingår att granska genomförandet av provning och betygssättning.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 16 juni 2025. Intervjuer med lärare och rektor har genomförts mellan den 19 respektive den 22 augusti 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger, slutbetyg och lärarförteckning. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Föreläggande

Betygskatalog och slutbetyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Betygskatalog

Som en del av tillsynen har Skolinspektionen granskat slutbetyg och betygskataloger för de elever som har genomgått, och klarat, en provning vid lovskolan. Av de inskickade betygskatalogerna framgår att totalt 16 elever har klarat en provning vid lovskolan. Av betygskatalogerna framgår vidare uppgift om skolans namn, skolenhetskod och lägeskommun. Betygskatalogerna innehåller såväl de ursprungliga som de ändrade betygen.

Såväl lärarna som rektorn uppger under intervjuerna att den legitimerade läraren som genomfört provningen är den som sätter elevernas nya betyg. De inkomna betygskatalogerna är dock i samtliga fall signerade av en annan person än läraren som genomfört provningen.

För sju av eleverna har det nya betyget efter provning förts in i betygskatalogen för en annan kommunal grundskola än den som anordnade lovskolan. För nio av eleverna har det nya betyget förts in i betygskatalogen för skolan som anordnade lovskolan.

Slutbetyg

Huvudmannen har skickat in slutbetyg för 14 av eleverna som genomförde och klarade provningen vid lovskolan. De inskickade slutbetygen innehåller elevernas nya betygefter provning. För fem av eleverna har slutbetyget utfärdats av den skola som anordnade lovskolan, medan elevens ordinarie skola har utfärdat slutbetyg för nio av eleverna. I de fall där slutbetyg har utfärdats av elevens ordinarie skola är det även rektorn vid den ordinarie skolan som har signerat slutbetygen. För två elever har slutbetyg inte skickats in. Vidare framgår att datum för utfärdande av de nya slutbetygen är den 12 juni 2025. Rektorn uppger i intervju att lovskolan startade den 13 juni 2025.

Rättslig reglering

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog (6 kap. 10 § skolförordningen).

För en elev som har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när skolplikten upphör. En sådan elev som därefter har slutfört den högsta årskursen har rätt att få ett nytt slutbetyg. För en elev som inte har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när eleven har slutfört den högsta årskursen (6 kap. 14 § skolförordningen).

Den som redan har slutbetyg har efter provning i ett eller flera ämnen rätt att få ett nytt slutbetyg (6 kap. 21 § skolförordningen).

Den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Förs betygskatalogen elektroniskt får uppgiften istället signeras med en sådan avancerad elektronisk signatur som avses i 2 § lagen (2000:832) om kvalifierade elektroniska signaturer (7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog).

En betygskatalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter provning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan, sameskolan och specialskolan markeras med ett horisontellt streck. Dessutom ska betygskatalogen innehålla uppgift om att ett avgångsintyg har utfärdats, enligt 6 kap. 17 § skolförordningen (9 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog).

Om en kommunal huvudman samlar lovskolans elever till någon eller några av huvudmannens skolenheter, är det rektorn på den skolenhet där lovskolan bedrivs som också har rektorsansvaret (Prop. 2016/17:156, s. 42.).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i huvudmannens hantering av betygskatalog och slutbetyg för de elever som genomfört och klarat en provning vid lovskolan.

Betygskatalog

Av utredningen framgår att samtliga elevers betyg inte förts in i betygskatalogen för den skola som lovskolan bedrivs vid, vilket är en brist. Enligt förarbetet till skollagen övergår ansvaret för de elever som tagits emot vid lovskolan till rektorn för lovskolan. Det innebär att det är i betygskatalogen där lovskolan bedrivs som elevens betyg efter provning ska föras in. Därtill visar Skolinspektionens utredning att det inte är den lärare som har ansvarat för provningen och beslutat om betyget som har signerat betygskatalogen, vilket är en brist. Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att det är den som beslutar om ett betyg som också är den som ska signera uppgiften i betygskatalogen.

Slutbetyg

Skolinspektionens utredning visar att för nio elever har nya slutbetyg utfärdats av en annan skola än den där lovskolan bedrivs, vilket är en brist. Det rektorn på den skolenhet där lovskolan bedrivs ska utfärda slutbetyg efter provning. Denna uppgift får inte delegeras.

Skolinspektionen kan även konstatera att samtliga slutbetyg är daterade till den 12 juni 2025 och att lovskolan startade den 13 juni. Detta utgör en brist eftersom ett nytt slutbetyg kan utfärdas först efter att en provning har genomförts.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Hudiksvalls kommun verksamhet vid Läroverket uppfyller inte författningarnas krav vad gäller betygskatalog och slutbetyg. Det finns därför skäl att förelägga Hudiksvalls kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Prövning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare vid lovskolan framgår att prövningarna som eleverna genomfört utgår från gamla nationella prov. Enligt lärarna kan även andra delar eller uppgifter som eleverna genomfört vid lovskolan beaktas i bedömningen av elevernas kunskaper. Vidare uppger lärarna att prövningarna innehåller såväl muntliga som skriftliga moment.

Rektorn uppger att prövningarna genomfördes den 19 och den 20 juni 2025. Prövningarnas upplägg kan enligt rektorn variera beroende på vilket ämne som prövningen gäller. Såväl rektorn som lärarna uppger att nationella prov är ett vanligt förekommande inslag i prövningarna, men att även annat innehåll, till exempel uppgifter från Skolverket, kan förekomma. Enligt rektorn är två lärare ansvariga för att se till att alla elever erbjuds en prövning.

Lärarna och rektorn berättar att eleverna prövas på hela ämnets innehåll. Vidare uppger rektorn att betyg sätts i enlighet med de kriterier som finns, och att rektorn säkerställer detta genom dagliga samtal med lärarna om hur prövningen och betygssättningen gått till. Både lärarna och rektorn har fått svara på frågor om huruvida eleverna har testats utifrån de betygskriterier som gäller.

Rättslig reglering

Den som vill ha betyg från grundskolan har rätt att genomgå prövning för betyg. Denna kan avse hela utbildningen i grundskolan eller ett eller flera ämnen som ingår i utbildningen. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg i ett avslutat ämne eller slutbetyg från grundskolan. Den som har fått undervisning i lovskola enligt 23 b § andra stycket ska av huvudmannen erbjudas att i anslutning till lovskolan genomgå prövning för betyg i de ämnen undervisningen i lovskolan har avsett. Bestämmelserna om betygssättning i detta kapitel och i 3 kap. ska i tillämpliga delar gälla i fråga om prövningen (10 kap. 23 § skollagen 2010:800).

En huvudman ska också, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 9 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar (10 kap. 23 b § skollagen andra stycket).

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygsriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg (10 kap. 20 § första stycket skollagen).

Betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygsriterier som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika betygsriterier för olika betygsteg. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygsriterierna (Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Hudiksvalls kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller provning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att totalt fem lärare har ansvarat för provningarna på lovskolan. Av intervju med rektorn framgår att det på lovskolan fanns minst en legitimerad lärare i samtliga ämnen, samt att det säkerställs att legitimerade lärare är tillgängliga för att genomföra provningarna. Enligt rektorn är det den legitimerade läraren som genomförde provningen som beslutat om elevens nya betyg.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § första och andra styckena skollagen).

Om fler än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas och bara någon eller några av dessa är legitimerade, ska betyget beslutas av den eller de legitimerade lärarna (6 kap. 3 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Hudiksvalls kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller betygssättning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av juristen Lisa Naudot Bergh.

Utredaren Oskar Holst har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Jasmine Johansson medverkat.